

O'zbekiston Respublikasi
Maktabgacha va maktab
ta'limi vazirligi

ISSN: 2992-9008
UDK: 37

TA'LIM VA TARAQQIYOT

Ilmiy-uslubiy jurnali

2026-YIL 4-SON

www.journal.namspi.uz

Bosh muharrir: Namangan davlat pedagogika instituti rektori B.E.Xusanov
Mas'ul muharrir: Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektor M.R.Qodirxonov
Mas'ul muharrir o'rinbosari: Ilmiy tadqiqotlar, innovatsiyalar va ilmiy-pedagogik kadrlar tayyorlash bo'limi boshlig'i J.A.Yuldashev

TAHRIR HAY'ATI

Aniq va tabiiy fanlar: k.f.d., prof. Sh.Abdullayev, f-m.f.d., dots. R.Xakimov, k.f.d., prof. N.Vohidova, k.f.d., dots. M.Qodirxonov, b.f.d., dots. A.Batashov, f-m.f.n., dots., T.Abdullayev, p.f.n., dots. M.Eshnazarova, p.f.n., dots. G'.Nafasov, p.f.n., dots. M.Boltayeva.

Texnika fanlari: t.f.d., prof. A.Umarov, t.f.d., prof. A.Qayumov, PhD, dots. Sh.Xudoyqulov, PhD, dots. Abdunazarov.

Ijtimoiy-gumanitar fanlar: s.f.d., prof. T.Fayzullayev, tar.f.d., prof. A.Rasulov. f.f.d., prof. M.Ismoilov, i.f.d., dots. N.Sotivoldiyev, t.f.n., dots. A.Isoqboyev, f.f.n., dots. O.Mamatov, t.f.n., dots. Z.Haydarov, PhD. J.Yuldashev, PhD. A.Abdullayev.

Pedagogika fanlari: p.f.d., prof. B.Xodjayev, p.f.d., prof. X.Najmiddinova, p.f.d., prof. T.Ismoilov, p.f.d., prof. S.Abdullayev. p.f.d., prof., M.Y.Sobirova, p.f.d., prof., R.Zamilova, p.f.d., prof. Sh.Xujamberdiyeva, p.f.d., dost. M.Asqarova, PhD, dots. M.Asranboyeva.

Filologiya fanlari: fil.f.d., prof. N.Uluqov, fil.f.d., prof. H.Usmanova, f.f.d., dots. X.Shokirova, p.f.n., dots. S.Misirov, p.f.n., dots. Sh.Ubaydullayev, PhD., dots. P.Lutfullayev, PhD., dots. M.Yakubbayev.

Texnik muharrir: R.Tursunov

Tahririyat manzili: Namangan shahri, Uychi ko'chasi, 316-uy.

Pochta indeksi: 160136, **Faks:** (0369) 227-27-21,

Email: Info@namspi.uz

"Ta'lim va taraqqiyot" ilmiy-uslubiy jurnali elektron to'plam sifatida O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi **Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi (AOKA)ning 2022-yil 25-oktabrdagi № 045044 raqamli guvohnomasi** asosida chop etiladi. Jurnal **Oliy Attestatsiya komissiyasining 2024-yil 30-noyabrdagi (№ 364/5) yig'ilishi qaroriga asosan pedagogika fanlari bo'yicha falsafa fanlari doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiya ishlari yuzasidan asosiy ilmiy natijalarini chop etish uchun tavsiya etilgan.** UDK: 37, Xalqaro standartlashtirish raqami (ISSN): 2992-9008.

Maqolalarning ilmiy saviyasi va keltirilgan ma'lumotlar uchun mualliflar javobgar hisoblanadi.

KASBIY-INNOVATSION FAOLIYATGA TAYYORGARLIKNI TAKOMILLASHTIRISHDA INTERFAOL TA'LIM TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH METODIKASI

Abdualiyev Hamidulla Toxirjonovich

Is'hoqxon Ibrat nomidagi Namangan davlat chet tillari instituti

Til va tarjima fakulteti dekan o'rinbosari

E-mail: hamidullaabdualiyev1985@gmail.com

ORCID: 0009-0000-8767-9885

Annotatsiya. Ushbu maqolada oliy ta'lim muassasalari talabalarining kasbiy-innovatsion faoliyatga tayyorgarligini takomillashtirishda interfaol ta'lim texnologiyalaridan foydalanish metodikasi yoritilgan. Muallif tomonidan "kasbiy-innovatsion faoliyatga tayyorgarlik" tushunchasining mazmuni va tarkibiy komponentlari (motivatsion-qadriyatli, kognitiv, operatsional-faoliyatli, reflektiv-kreativ) aniqlashtirilgan, an'anaviy o'qitish amaliyotida ushbu tayyorgarlikni shakllantirishga to'sqinlik qilayotgan omillar tahlil qilingan. Keys-stadi, loyiha metodi, muammoli o'qitish, ishbilarmonlik o'yinlari, "aqliy hujum" hamda raqamli interfaol platformalarni bosqichma-bosqich qo'llashga asoslangan metodika taklif etilgan va uning samaradorligi pedagogik tajriba-sinov natijalari asosida statistik jihatdan asoslangan. Tadqiqot natijalari interfaol texnologiyalarning tizimli qo'llanilishi talabalarning innovatsion faollik va kasbiy tayyorgarlik darajasini sezilarli oshirishini tasdiqlaydi.

Kalit so'zlar: kasbiy-innovatsion faoliyat, tayyorgarlik, interfaol ta'lim texnologiyalari, keys-stadi, loyiha metodi, muammoli o'qitish, raqamli platformalar, innovatsion kompetensiya, oliy ta'lim.

МЕТОДОЛОГИЯ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИНТЕРАКТИВНЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ ДЛЯ УЛУЧШЕНИЯ ПОДГОТОВКИ К ПРОФЕССИОНАЛЬНО- ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Аннотация. В данной статье освещается методика использования интерактивных образовательных технологий в совершенствовании готовности студентов высших учебных заведений к профессионально-инновационной деятельности. Автором уточнены содержание и структурные компоненты понятия «готовность к профессионально-инновационной деятельности» (мотивационно-ценностный, когнитивный, операционно-деятельностный, рефлексивно-креативный), проанализированы факторы, препятствующие формированию данной готовности в традиционной практике обучения. Предложена методика, основанная на поэтапном применении кейс-стади, метода проектов, проблемного обучения, деловых игр, «мозгового штурма» и цифровых интерактивных платформ, а её эффективность статистически обоснована по результатам педагогического эксперимента. Результаты исследования подтверждают, что системное применение интерактивных технологий

существенно повышает уровень инновационной активности и профессиональной готовности студентов.

Ключевые слова: профессионально-инновационная деятельность, готовность, интерактивные образовательные технологии, кейс-стади, метод проектов, проблемное обучение, цифровые платформы, инновационная компетенция, высшее образование.

METHODOLOGY OF USING INTERACTIVE EDUCATIONAL TECHNOLOGIES IN IMPROVING PREPARATION FOR PROFESSIONAL-INNOVATIVE ACTIVITY

Abstract. This article covers the methodology of using interactive educational technologies in improving the readiness of higher education students for professional-innovative activity. The author clarifies the content and structural components of the concept of "readiness for professional-innovative activity" (motivational-value, cognitive, operational-activity, reflexive-creative) and analyzes the factors hindering the formation of this readiness in traditional teaching practice. A methodology based on the step-by-step application of case study, project method, problem-based learning, business games, brainstorming and digital interactive platforms is proposed, and its effectiveness is statistically substantiated by the results of a pedagogical experiment. The results of the study confirm that the systematic use of interactive technologies significantly increases the level of innovative activity and professional readiness of students.

Key words: professional-innovative activity, readiness, interactive educational technologies, case study, project method, problem-based learning, digital platforms, innovative competence, higher education.

KIRISH

Zamonaviy jamiyat taraqqiyoti innovatsiyalar bilan uzviy bog'liq bo'lib, iqtisodiyotning barcha tarmoqlarida yangilikni yarata oladigan, uni amaliyotga tatbiq eta oladigan va o'zgarishlarga tez moslasha oladigan mutaxassislarga bo'lgan ehtiyoj tobora ortib bormoqda. Shu bois oliy ta'limning muhim vazifalaridan biri talabalarni nafaqat tayyor bilimlar bilan qurollantirish, balki ularda kasbiy faoliyatni ijodiy, innovatsion asosda tashkil etish qobiliyatini - kasbiy-innovatsion faoliyatga tayyorgarlikni shakllantirishdan iboratdir.

O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni [1], O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PF-5847-son Farmoni bilan tasdiqlangan "O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi" [2] hamda "O'zbekiston - 2030" strategiyasida [3] ta'lim jarayoniga ilg'or pedagogik va raqamli

texnologiyalarni joriy etish, yoshlarning intellektual salohiyati va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish, ularni innovatsion faoliyatga keng jalb qilish ustuvor yo'nalishlar sifatida belgilangan. Mazkur vazifalar o'qitish jarayonini talabani faol sub'ektlik pozitsiyasini ta'minlaydigan interfaol ta'lim texnologiyalari asosida qayta qurishni taqozo etadi.

Ayni paytda amaliyot tahlili shuni ko'rsatmoqdaki, oliy ta'lim muassasalarida mashg'ulotlarning salmoqli qismi hanuz axborot uzatishga yo'naltirilgan reproduktiv shakllarda o'tkazilmoqda. Bunday yondashuvda talaba tayyor bilimlarning passiv qabul qiluvchisiga aylanadi, uning tashabbuskorligi, muammoni mustaqil qo'yish va yechish, g'oya ilgari surish, tavakkal qilish kabi innovatsion faoliyat uchun zarur sifatleri rivojlanmay qoladi. Interfaol texnologiyalar esa ko'p hollarda tizimsiz, epizodik tarzda, ularning didaktik imkoniyatlari to'liq hisobga olinmagan holda qo'llanilmoqda. Bu esa interfaol ta'lim texnologiyalaridan kasbiy-innovatsion tayyorgarlikni shakllantirish maqsadida foydalanishning ilmiy asoslangan metodikasini ishlab chiqish zaruratini keltirib chiqaradi.

Mazkur maqolaning maqsadi - talabalarning kasbiy-innovatsion faoliyatga tayyorgarligini takomillashtirishda interfaol ta'lim texnologiyalaridan foydalanishning metodik tizimini asoslash, uni amalga oshirish bosqichlari va shart-sharoitlarini aniqlash hamda ishlab chiqilgan metodikaning samaradorligini tajriba-sinov asosida baholashdan iborat.

ADABIYOTLAR TAHLILI

Pedagogik innovatika va mutaxassisning innovatsion faoliyatga tayyorgarligi muammolari bir qator fundamental tadqiqotlarda o'rganilgan. V.A.Slasyonin va L.S.Podimova innovatsion faoliyatni pedagogning kasbiy faoliyatining alohida turi sifatida asoslab, unga tayyorgarlikning motivatsion, kreativ, texnologik va refleksiv komponentlarini ajratib ko'rsatadilar [6]. E.M.Rojersning innovatsiyalar diffuziyasi nazariyasi yangiliklarning ijtimoiy tizimlarda tarqalish qonuniyatlarini ochib beradi va innovatsion xulq-atvorni tushunishning metodologik asosi bo'lib xizmat qiladi [11].

E.F.Zeer kasbiy rivojlanish psixologiyasi doirasida mutaxassisning innovatsion salohiyatini uning kasbiy o'sishining muhim sharti sifatida talqin etadi [5].

Interfaol o'qitish nazariyasi va texnologiyalari M.V.Klarin [7], G.K.Selevko [8] kabi olimlarning ishlarida tizimli yoritilgan: ularda o'quv jarayonini o'yin, muhokama, trening shakllarida tashkil etish modellari, pedagogik texnologiyalarning tasnifi va loyihalash tamoyillari ishlab chiqilgan. D.Jonson va R.Jonsonlarning hamkorlikda o'qitish (cooperative learning) konsepsiyasi kichik guruhlardagi o'zaro ta'sirning ta'limiy samaradorligini eksperimental asoslagan [9]. D.Kolbning tajribaviy ta'lim (experiential learning) modeli esa bilimlarning bevosita tajriba, refleksiya, konseptuallashtirish va amaliy sinov sikli orqali o'zlashtirilishini ko'rsatib beradi [10]. A.A.Verbitskiyning kontekstli ta'lim nazariyasida o'quv faoliyatini kasbiy faoliyat konteksti bilan uyg'unlashtirishda faol metodlarning o'rni asoslangan [12].

O'zbekistonlik olimlardan O'.Q.Tolipov va M.Usmonboyeva pedagogik texnologiyalarning tatbiqiy asoslarini ishlab chiqib, interfaol metodlarning didaktik imkoniyatlarini ochib berganlar [4]. N.A.Muslimov va hammualliflarning ishlarida innovatsion ta'lim texnologiyalari, ularni kasbiy ta'lim jarayoniga joriy etish metodikasi yoritilgan [13]. L.V.Golish zamonaviy ta'lim texnologiyalarini loyihalash va amalga oshirishning amaliy jihatlarini tadqiq etgan [14].

Shu bilan birga, adabiyotlar tahlili interfaol ta'lim texnologiyalarining ko'pchilik tadqiqotlarda umumdidaktik vosita sifatida o'rganilganligini, ularni aynan kasbiy-innovatsion faoliyatga tayyorgarlikni maqsadli shakllantirish vositasi sifatida tizimlashtirilgan, bosqichli metodika ko'rinishida qo'llash masalasi esa yetarli darajada ishlab chiqilmaganligini ko'rsatdi. Mazkur holat ushbu tadqiqotning ilmiy muammosini belgilab berdi.

TADQIQOT METODLARI

Tadqiqotda nazariy va empirik metodlar majmuasidan foydalanildi. Nazariy metodlar: muammoga oid psixologik-pedagogik, metodik adabiyotlarni hamda

me'yoriy-huquqiy hujjatlarni tahlil qilish, qiyoslash, tizimlashtirish, pedagogik modellashtirish va umumlashtirish. Empirik metodlar: pedagogik kuzatish, anketa so'rovi, suhbat, testlash, ekspert baholash, talabalar ijodiy ishlari va loyihalarini tahlil qilish, pedagogik tajriba-sinov. Miqdoriy ma'lumotlar matematik-statistik metodlar (o'rtacha qiymatlar, foiz taqsimoti, Styudentning t-mezoni) yordamida qayta ishlandi.

Tajriba-sinov ishlari 2024-2026-yillarda Is'hoqxon Ibrat nomidagi Namangan davlat chet tillari institutining Til va tarjima fakultetida uch bosqichda (konstatatsiyalovchi, shakllantiruvchi, yakuniy) olib borildi. Tadqiqotda jami 108 nafar talaba (tajriba guruhi - 54 nafar, nazorat guruhi - 54 nafar) hamda 22 nafar professor-o'qituvchi ishtirok etdi. Nazorat guruhida mashg'ulotlar an'anaviy metodika asosida, tajriba guruhida esa ishlab chiqilgan interfaol texnologiyalarga asoslangan metodika bo'yicha tashkil etildi. Talabalarning kasbiy-innovatsion faoliyatga tayyorgarlik darajasi motivatsion-qadriyatli, kognitiv, operatsional-faoliyatli va refleksiv-kreativ mezonlar asosida tashxis etildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tadqiqotning nazariy bosqichida "kasbiy-innovatsion faoliyatga tayyorgarlik" tushunchasi aniqlashtirildi. Uni biz shaxsning kasbiy faoliyatda yangilikni izlash, yaratish, o'zlashtirish va amaliyotga tatbiq etishga yo'naltirilgan motivlari, bilimlari, ko'nikmalari hamda shaxsiy-kasbiy sifatlarining yaxlit birligi sifatida talqin etamiz. Uning tarkibida quyidagi o'zaro bog'liq komponentlar ajratildi: motivatsion-qadriyatli (innovatsion faoliyatga qiziqish, yangilikka intilish, muvaffaqiyatga yo'nalganlik); kognitiv (innovatika asoslari, innovatsion jarayonning bosqichlari, sohadagi ilg'or tajribalar haqidagi bilimlar); operatsional-faoliyatli (muammoni aniqlash, g'oyalarni generatsiya qilish, loyihalash, jamoada ishlash, natijani baholash ko'nikmalari); refleksiv-kreativ (o'z faoliyatini tanqidiy tahlil etish, ijodiy tafakkur, nostandart yechimlar topish qobiliyati).

Konstatatsiyalovchi bosqich natijalari mavjud amaliyotdagi muammolarni aniqlash imkonini berdi. So'rovda ishtirok etgan talabalarning 64,8 foizi mashg'ulotlarda asosan tayyor axborotni o'zlashtirish bilan cheklanishini, 59,3 foizi o'quv jarayonida mustaqil g'oya ilgari surish va uni himoya qilish tajribasiga ega emasligini qayd etdi. Professor-o'qituvchilarning 72,7 foizi interfaol metodlarni muntazam qo'llamasligini, buning asosiy sabablari sifatida vaqt taqchilligi, metodik ishlanmalar yetishmasligi va texnologiyalarni tanlash mezonlarining noaniqligini ko'rsatdi. Shuningdek, tahlil interfaol texnologiyalarning qo'llanilishida bosqichlilik va uzviylik tamoyillariga rioya etilmasligi, ularning kasbiy-innovatsion tayyorgarlik komponentlariga maqsadli yo'naltirilmaganligini ko'rsatdi.

Shakllantiruvchi bosqichda interfaol ta'lim texnologiyalaridan foydalanishning bosqichli metodikasi ishlab chiqildi. Metodika uch bosqichni qamrab oladi. Birinchi - motivatsion-tayyorlov bosqichida talabalarni innovatsion faoliyatga psixologik jihatdan tayyorlash maqsadida "aqliy hujum", "klaster", "davra suhbat", munozara va rol o'yin texnologiyalari qo'llanilib, ularda yangilikka ochiqlik va ijodiy muhitga moslashish ta'minlandi. Ikkinchi - faoliyatli-rivojlantiruvchi bosqichda keys-stadi, muammoli o'qitish, ishbilarmonlik o'yinlari hamda kichik guruhlarda hamkorlikda o'qitish texnologiyalari orqali talabalarda kasbiy muammolarni tahlil etish, yechim variantlarini ishlab chiqish va asoslash ko'nikmalari rivojlantirildi. Uchinchi - ijodiy-innovatsion bosqichda loyiha metodi asosida talabalar fanlararo mazmundagi innovatsion loyihalarni (jumladan, startap g'oyalar, ta'limiy mahsulotlar, raqamli kontent) mustaqil ishlab chiqdilar va himoya qildilar.

Metodikada raqamli interfaol vositalar - Moodle platformasidagi interfaol topshiriqlar, Kahoot, Quizizz, Padlet, Mentimeter kabi xizmatlar - an'anaviy interfaol metodlar bilan uyg'unlashtirilgan holda qo'llanildi, bu esa mashg'ulotlarning jadalligini oshirish, tezkor qayta aloqa o'rnatish va har bir talabaning faolligini kuzatib borish imkonini berdi. Metodikaning samarali amalga oshirishini ta'minlovchi pedagogik shart-

sharoitlar sifatida quyidagilar belgilandi: texnologiyalarni tayyorgarlik komponentlariga muvofiq maqsadli tanlash; topshiriqlar mazmunining kasbiy faoliyat konteksti bilan bog'lanishi; hamkorlik va ijodiy erkinlik muhitini yaratish; talabalar faoliyatini mezonli baholash va muntazam refleksiya.

Tajriba-sinov yakunida talabalarning kasbiy-innovatsion faoliyatga tayyorgarlik darajasi yuqori, o'rta va past darajalar bo'yicha qayta tashxis etildi. Umumlashtirilgan natijalar 1-jadvalda keltirilgan.

*1-jadval. Talabalarning kasbiy-innovatsion faoliyatga tayyorgarlik darajasi
dinamikasi (foizda)*

Darajalar	Tajriba guruhi (boshida)	Tajriba guruhi (yakunida)	Nazorat guruhi (boshida)	Nazorat guruhi (yakunida)
Yuqori	11,1	29,6	11,1	14,8
O'rta	46,3	53,7	46,3	50,0
Past	42,6	16,7	42,6	35,2

Jadvaldan ko'rinib turibdiki, tajriba guruhida yuqori darajali talabalar ulushi 11,1 foizdan 29,6 foizga oshgan, past darajadagilar esa 42,6 foizdan 16,7 foizga kamaygan; nazorat guruhidagi o'zgarishlar esa ancha kichik bo'lgan. Farqlarning statistik ishonchliligi Styudentning t-mezoni bo'yicha tekshirilib, hisoblangan qiymatning jadval qiymatidan kattaligi ($p < 0,05$) aniqlandi. Bu tajriba guruhidagi ijobiy dinamika joriy etilgan metodika ta'sirida yuz berganligini tasdiqlaydi.

Sifat tahlili ham metodikaning samaradorligini tasdiqladi: tajriba guruhi talabalarida g'oyalarni erkin ilgari surish, jamoaviy loyihalarda mas'uliyatni o'z zimmasiga olish, nostandart yechimlar taklif etish, o'z faoliyatini tanqidiy baholash ko'nikmalari yaqqol namoyon bo'ldi. Talabalar tomonidan tayyorlangan innovatsion loyihalarning bir qismi institut miqyosidagi tanlov va ilmiy-amaliy anjumanlarda taqdim

etildi. Ekspertlar interfaol mashg'ulotlar talabalar o'rtasidagi hamkorlik madaniyati va o'quv motivatsiyasining o'sishiga xizmat qilganini qayd etdilar.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot natijalari quyidagi xulosalarni chiqarish imkonini berdi. Birinchidan, kasbiy-innovatsion faoliyatga tayyorgarlik motivatsion-qadriyatli, kognitiv, operatsional-faoliyatli va refleksiv-kreativ komponentlarning yaxlit birligi bo'lib, uni shakllantirish talabani faol, sub'ektlilik pozitsiyasini ta'minlaydigan o'qitish texnologiyalarini taqozo etadi. Ikkinchidan, interfaol ta'lim texnologiyalari faqat tizimli, bosqichli va tayyorgarlik komponentlariga maqsadli yo'naltirilgan holda qo'llanilgandagina kutilgan samarani beradi; ularning epizodik qo'llanilishi barqaror natija bermaydi. Uchinchidan, motivatsion-tayyorlov, faoliyatli-rivojlantiruvchi va ijodiy-innovatsion bosqichlarni qamrab olgan, an'anaviy interfaol metodlarni raqamli vositalar bilan uyg'unlashtirgan metodika talabalarning kasbiy-innovatsion faoliyatga tayyorgarlik darajasini statistik jihatdan ishonchli tarzda oshiradi.

Olingan natijalar asosida quyidagi takliflar ishlab chiqildi: oliy ta'lim muassasalarida mutaxassislik fanlari dasturlariga interfaol texnologiyalar asosidagi amaliy modullarni kiritish; professor-o'qituvchilar uchun interfaol mashg'ulotlarni loyihalash va raqamli interfaol vositalardan foydalanish bo'yicha doimiy metodik seminarlar tashkil etish; talabalarning innovatsion loyiha faoliyatini rag'batlantiruvchi tanlovlar, startup-maydonchalar va ilmiy to'garaklar tizimini kengaytirish; kasbiy-innovatsion tayyorgarlikni tashxis etuvchi mezonlar va baholash vositalari fondini yaratish hamda ulardan joriy nazorat jarayonida foydalanish. Mazkur takliflarning amalga oshirilishi bitiruvchilarning innovatsion iqtisodiyot sharoitidagi raqobatbardoshligini ta'minlashga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. 2020-yil 23-sentabr, O'RQ-637-son // Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi. - Toshkent, 2020.

2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-oktabrdagi PF-5847-son "O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi Farmoni. - Toshkent, 2019.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 11-sentabrdagi PF-158-son "O'zbekiston - 2030" strategiyasi to'g'risida"gi Farmoni. - Toshkent, 2023.
4. Tolipov O'.Q., Usmonboyeva M. Pedagogik texnologiyalarning tatbiqiy asoslari. - Toshkent: Fan, 2006. - 261 b.
5. Зеер Э.Ф. Психология профессионального образования. - Москва: Академия, 2009. - 384 с.
6. Слассёнин В.А., Подымова Л.С. Педагогика: инновационная деятельность. - Москва: Магистр, 1997. - 224 с.
7. Кларин М.В. Инновации в мировой педагогике: обучение на основе исследования, игры и дискуссии. - Рига: Эксперимент, 1995. - 176 с.
8. Селевко Г.К. Современные образовательные технологии. - Москва: Народное образование, 1998. - 256 с.
9. Johnson D.W., Johnson R.T. Learning Together and Alone: Cooperative, Competitive, and Individualistic Learning. - Boston: Allyn & Bacon, 1999. - 260 p.
10. Kolb D.A. Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development. - Englewood Cliffs: Prentice Hall, 1984. - 256 p.
11. Rogers E.M. Diffusion of Innovations. 5th ed. - New York: Free Press, 2003. - 576 p.
12. Вербицкий А.А. Активное обучение в высшей школе: контекстный подход. - Москва: Высшая школа, 1991. - 207 с.
13. Muslimov N.A., Usmonboyeva M.H., Sayfurov D.M., To'rayev A.B. Innovatsion ta'lim texnologiyalari. - Toshkent: Sano-standart, 2015. - 208 b.
14. Голиш Л.В. Современные технологии обучения: содержание, проектирование и реализация. - Ташкент: TESIS, 2001. - 59 с.